

Zadar

Povratak

Gliste - vrlo uspješne ekološke "tvornice"

Piše: Vanja Mirčeta

U uzgoju kalifornijskih glista najdalje se otišlo u Italiji, Španjolskoj, Francuskoj, ali niti te zemlje ne zadovoljavaju ni približno svoje potrebe, a kamoli da se bave izvozom. Jedna žličica ovog humusa sadrži više mikroorganizama nego što ima ljudi na zemlji. To su organizmi koji ovaj materijal čine živim, kaže Goran Trtanj, dugogodišnji uzgajivač crvene kalifornijske gliste

Dugogodišnji uzgajivač crvene kalifornijske gliste i proizvođač lumbrihumusa Goran Trtanj ujedno je i član udruge Eko-Zadar. Na predavanju u Gradskoj knjižnici pod nazivom "Od hobija do unosnog zanimanja lumbrikulture: Uzgoj glista, proizvodnja i upotreba lumbrihumusa", upoznao je brojne zainteresirane sugrađane s uzgojem ove vrste glista te vrlo unosnim poslom koji proizlazi iz uzgoja tih vrijednih stvorenja.

Foto: Vedran SITNICA

Dugovječna glista

- Lumbrikultura (uzgoj crvene kalifornijske gliste), tj. proizvodnja lumbrihumusa je posao koji s visokom učinkovitošću štiti okoliš. Kalifornijske gliste su najbolji proizvođači prirodnog, ekološkog humusa koji se koristi u cvjećarstvu, povrtlarstvu i ima široku primjenu u poljoprivredi. Lumbrihumus koji proizvode kalifornijske gliste je najkvalitetnije organsko, biološko gnojivo. Glista je izuzetno senzibilna životinja te bježi i od najmanjih tragova kemikalija, ne želi ih konzumirati. Ona konzumira samo organski materijal od kojeg proizvodi humus. Lumbrihumus se koristi u maslinarstvu, vinogradarstvu, cvjećarstvu, vrtlarstvu... Osim što popravlja strukturu tla, podiže razinu prozračnosti i pomaže razvoju flore, kako iznad tako i u tlu. Doprinosi i razvoju mikroorganizama koji tlo čine živim. U ekološkoj proizvodnji lumbrihumus je nezamjenjiv jer je dobiven na ekološki način. Lumbrihumusom se prinosi povećavaju od 15 do 60 posto. Unatoč tomu kod nas se kalifornijskim glistama bave rijetki pojedinci, ističe Trtanj koji svoje gliste uzgaja u Smokoviću, u općini Zemunik Donji.

Trtanj, porijeklom iz Sarajeva, ovim poslom se bavi 30-ak godina. Danas ima 250 legla kalifornijskih glista, odnosno 25 milijuna jedinki koje rade 24 sata, a za svoj posao traže samo nešto vode i hranjivih tvari. Godišnje proizvede oko 500 m³ humusa.

- Jedno leglo zahtijeva dva četvorna metra životnog prostora. Hrana im je sav organski materijal, stajski gnoj i sl. Jedno od važnih obilježja kalifornijske gliste je njezino ubrzano razmnožavanje. Naime, za tri mjeseca od 10 glista dobijete 20 i tako unedogled. Tri mjeseca je vrijeme koje je potrebno da glista dosegne svoju spolnu zrelost i reproducira nove jedinke. Dugovječna je, živi 20-ak godina, a možda i više. Hrane se svim organskim materijalom, odnosno sve što istrune njihova je hrana. Obožavaju kartonske kutije, ali ne dobivate isti humus kada se hrane kartonom ili stajskim gnojem. Humus koji nastaje preradom stajskog gnoja je iznimno kvalitetniji.

– Glista usisava hranu jer nema zube i izbacuje humus, a da bi usisala kompost on mora biti zreo i izuzetno vlažan. Spolno zrela glista svaki dan konzumira hrane koliko je teška, dakle jedan gram. Od toga 60% izbacuje u obliku humusa, a 40% zadržava za preživljavanje, kaže Trtanj.

Deficitaran proizvod

Kalifornijske gliste se uzgajaju upravo zbog proizvodnje lumbrihumusa koji je 10% prirodno, ekološko gnojivo. Tog humusa u nas kao, ni u Europi, nema dovoljno. Radi se o jednom od najdeficitarnijih proizvoda na tržištu koje je veliko i zahtjevno te pruža mogućnost zaposlenja svim zainteresiranim za bavljenjem ovim poslom.

- U uzgoju kalifornijskih glista najdalje se otišlo u Italiji, Španjolskoj, Francuskoj, ali niti te zemlje ne zadovoljavaju ni približno svoje potrebe, a kamoli da se bave izvozom. Jedna žličica ovog humusa sadrži više mikroorganizama nego što ima ljudi na zemlji. To su organizmi koji ovaj materijal čine živim. Isušivanje, ali i previše vlage uništilo bi te mikroorganizme koji čine kvalitetu humusa, što ih je više to je humus kvalitetniji. U humusu kojim proizvodim na temelju analize Agronomskog fakulteta u Zagrebu ima 71,9% mikroorganizama. Da bi humus bio aktivan ne smije imati više od 58% vlažnosti. Višak vlage rješava se na način da se dno ostavi drenažno. Osim toga važno je primjereno uzdržavati gliste kako bi što duže živjele, zaštititi ih od prevelike hladnoće smještanjem u zazidani zatvoreni prostor ili stavljanjem većeg sloja ne do kraja fermentiranog stajskog gnoja na površinu koji ih grije, dok se od velikih vrućina štite zastiranjem slamom, sijenom, kartonskim kutijama i sl., kaže Trtanj.

